

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yazılı yer alan sorularımın İçişleri Bakanı Sayın **Süleyman SOYLU** tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygıyla dilerim. **14.02.2023**

Prof. Dr. Kamil Okyay SINDIR
İzmir Milletvekili

Bilindiği gibi ülkemiz aktif bir deprem coğrafyası olarak sıklıkla yıkıcı depremler ile karşı karşıya kalmakta, meydana gelen hasar ve can kayıpları nedeniyle toplumsal hayat her yönüyle büyük ölçüde olumsuz etkilenmektedir. Çok geniş bir yelpazede tüm toplumu ve hayatın her alanını etkilemesi depremlerin çok boyutlu bir mesele olduğunu ve pek çok disiplini ilgilendiren doğasını açıkça ortaya koymaktadır. Nitekim yakın bir geçmişten alacak olursak 1992 yılındaki Erzincan depremi ve sonrasındaki Yalova, Van, Elâzığ ve Malatya, İzmir, Düzce ve daha sayısız büyüklükteki depremler çok sayıda insanımızın yaşamının sona ermesine ve beraberinde toplumsal ve maddi büyük yıkımlara neden olmuş ve uzun yıllar etkisini sürdürülmüştür.

Deprem bir doğa olayı olmakla birlikte şiddeti ne olursa olsun tahribatın en aza indirilebilmesi, öncesinde, esnasında ve sonrasında gerekli önlemlerin alınması ve ayrıca sağlıklı ve dayanıklı binaların mevcudiyeti ile mümkündür. Diğer bir deyişle; depremin değil fakat cehalet ve akıl ve bilimden uzak, çıkar ve rant odaklı uygulamaların öldürdüğü gerçeği de ortadadır.

2012 yılında çıkarılan 6306 Sayılı Kanun'un amaç başlığını içeren maddesi; “afet riski altındaki alanlar ile bu alanlar dışındaki riskli yapıların bulunduğu arsa ve arazilerde, fen ve sanat norm ve standartlarına uygun, sağlıklı ve güvenli yaşama çevrelerini teşkil etmek üzere iyileştirme, tasfiye ve yenilemelere dair usul ve esasları belirlemektir” hükmünü içermektedir. Kanun her ne kadar iyileştirme, tasfiye veya yenilemeden bahsetse de yaşanan deprem vb afetlerde ortaya çıkan sonuç gereğinin yapılmadığını göstermektedir.

Son olarak 6 Şubat günü Kahramanmaraş'ın Pazarcık ve Elbistan ilçelerinde 7,7 ve 7,6 büyüklüklerinde meydana gelen, özellikle Doğu ve Güneydoğu Anadolu ve Akdeniz bölgelerimizde yaklaşık 10 ilimizde yıkıcı etkilerine şahit olduğumuz, iki büyük deprem sonucunda an itibarıyla 40 bine yakın can kaybı ve 80 binin üzerindeki yaralı sayısı ile son yüzyılın en büyük felaketlerinden birisi yaşanmaktadır.

6 Şubat tarihinde ardı ardına yaşanan iki büyük depremin ağır bilançosu bazı soruların da yanıt bulmasını ve depremin yıkıcı sonuçlarının nedenlerinin açıklığa kavuşturulmasını gerektirmektedir. Bu bağlamda aşağıda yazılı yer alan sorularımın tarafınızdan yanıtlanmasını saygıyla dilerim;

1. Depremin ardından geçen ilk iki gün içerisinde çoğu ilimizde etkin ve yeterli düzeyde arama-kurtarma çalışmalarının yapılamaması, geçici barınma alanlarının kurulamaması, vatandaşlarımızın sert kış koşullarında -14 dereceye varan soğukta gecelerini sokakta veya araçlarda geçirmek zorunda kalmaları, depremde kurtulanların kurulamayan aşevlerinden dolayı bir sıcak çaya, çorbaya ulaşamamaları ve açıklıkla savaşmaları, ülkenin dört bir yanından gönderilen yardım tırlarının deprem bölgelerine ulaşımının ve dağıtımının yapılmasında gecikmeler yaşandığı ve izahi zor bir koordinasyon eksikliği yaşandığı doğru mudur?
2. Asli görevi afet ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iaşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin verilmesine yönelik çalışmaları yürütmek ve koordine etmek olan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD)'ın ve ayrıca Türk Kızılay'ının acil ve etkin müdahalede bulunamadığı ve ciddi koordinasyon zaafı yaşandığı yöre halkı tarafından ifade edilmektedir. Bakanlığınızın bu hususa dair görüşleri nedir?
3. AFAD Koordinasyon Merkezi ve ilgili Kurul'un oluşturulması ve aktif göreve başlaması ile yaşanan deprem olayı arasında geçen süre nedir?
4. Ayrıca, yaşanan depremin büyüklüğü, etki alanı ve yarattığı yıkımın boyutu dikkate alındığında, yaşamsal bir gereksinim olarak, kahraman Türk Silahlı Kuvvetleri'mizin (Jandarma Genel Komutanlığı dışında) bölgede acil müdahalede bulunamamasının temel nedeni nedir?
5. TSK'ya acil yardım ve müdahale yetkisi verilmiş olsaydı deprem sonrası can kaybı en aza indirilebilir miydi?
6. Yağma, hırsızlık ve benzeri asayiş sorunları önlenabilir miydi? Depremde vatandaşlarımızın beslenme ve barınmaları konusunda özellikle ilk günlerde yaşanan koordinasyon sorunu önlenebilir miydi?
7. AFAD'ın ve AFAD koordinasyonundaki diğer tüm kurum ve kuruluşların depremin yaşandığı 6 Şubat saat 04:17'den günümüze kadarki müdahale sürecinin zamanlaması ve görevlendirilen resmi ve gönüllü yapılar hakkında bilgi verir misiniz?
8. Yaşanan deprem felaketinin, can kaybı, yaralı ve kurtarılan yurttaşlarımızın nihai verileri hakkında bilgi verir misiniz?